

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN ORAȘUL SLATINA ȘI ÎN ÎMPREJURIMI *

ÎN COLABORARE cu colectivul Muzeului din Slatina, Institutul de Arheologie al Academiei R.P.R., prin delegatul său, a putut efectua în cursul lunii septembrie 1958 scurte cercetări în orașul Slatina, cît și în împrejurimile acestuia. Scopul cercetărilor pe teren a fost de a se preciza caracterul și epoca unor descoperiri arheologice făcute anterior, precum și acela de a se vedea dacă — în interesul cercetării științifice — este necesară o intervenție mai susținută.

1. În partea de nord-est a orașului, în dreapta șoselei naționale Craiova—Slatina—Pitești, între « Sanatoriul T.B.C. » și « Spitalul unificat de adulți », pe panta unui deal și pe coama acestuia, au fost descoperite fragmente ceramice din epoca neolitică și din epoca bronzului, aparținînd culturilor Vădastra, Glina III și Verbicioara. Unele fragmente ceramice indică și o locuire din perioada prefeudală și feudală timpurie.

Locuirea epocilor respective nu este de aceeași intensitate pretutindeni. Urmele arheologice devin mai numeroase spre valea pîrîiașului Șipotul, care se varsă în Olt în dreptul orașului. Din distanță în distanță s-au observat îngrămădiri de fragmente ceramice Vădastra, cenușă și bucăți de chirpic ars, care au ieșit la suprafața solului din cauza lucrărilor agricole și care stau în legătură cu prezența în acele puncte a unor locuințe de suprafață sau bordeie ale purtătorilor culturii Vădastra. Majoritatea fragmentelor sînt arse secundar, avînd o culoare cărămizie-roșie. Altele au o nuanță cărămizie-gălbuie. O altă categorie cuprinde fragmente care n-au fost arse secundar și care au o culoare neagră-cenușie cu nuanțe brune. Pereții vaselor acestei grupe au în spărtură un strat gros și două straturi superficiale brune-cărămizii; mai rară este grupa cu două straturi: unul negru (în exterior) și altul cărămiziu (în interior).

Cît privește tehnica ornamentării, ea este aceea a exciziei, întovărășită de incrustație. Excizia majorității fragmentelor Vădastra de la Slatina datează din perioada de decădere a acestei tehnici. Uneori excizia este foarte neglijent executată și ea apare în asociere cu incizii adînci sau imprimări, caracteristice fazei Boian V din Muntenia. Motivele decorative sînt cele cunoscute în așezarea eponimă de la Vădastra și în alte așezări din Oltenia. Deosebit de interesant este un fragment (fig. 1/1), care este ornamentat într-o excizie caracteristică ceramicii proto-Boian descoperită în regiunea București¹. Fragmentul în discuție indică prezența în stînga Oltului a unui orizont timpuriu Vădastra II, sincron cu acela al culturii proto-Boian. Tehnica pastei fragmentului amintit este specifică

* Cercetările au fost întreprinse de: D. Berciu, I. Moroșanu și M. Butoiu.

¹ E. Comșa, în SCIV, V, 3-4, 1954, p. 379.

fig. 14/1-2,5 (« faza Bolintineanu »). Idem, în SCIV, VI, 1-2, 1955, p. 17-18, fig. 3-4.

aceleia a ceramicii Vădastra II. Se pare deci că între cultura Vădastra I și Vădastra II a putut exista un orizont caracterizat printr-o excizie de factură veche ¹.

Așezarea aparținând culturii Vădastra, identificată la Slatina, este cea dintii așezare de acest fel la est de Olt și ea deschide noi perspective asupra problemei legăturilor dintre cultura Boian și Vădastra ².

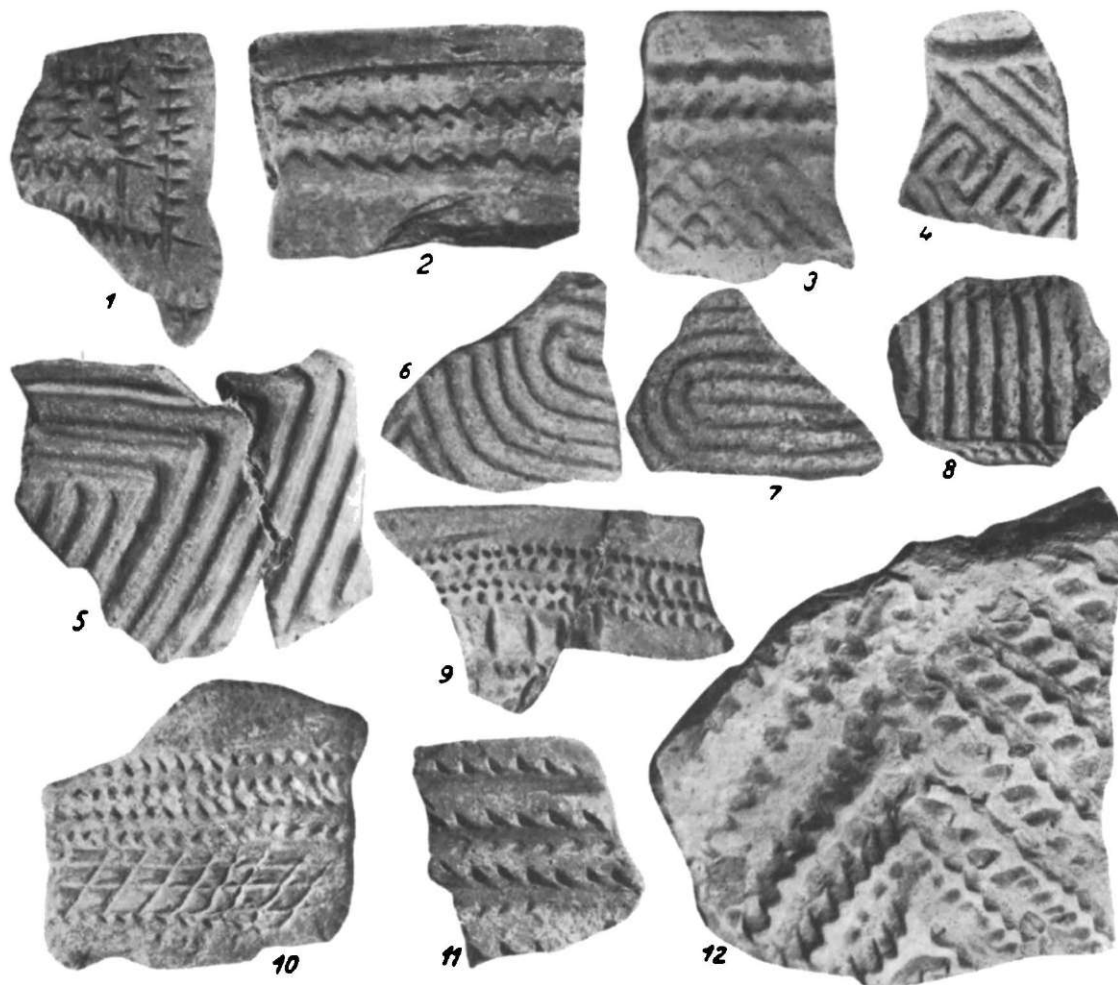

Fig. 1. Slatina. Fragmente ceramice aparținând culturii neolitice Vădastra II; 1, de aspect proto-Boian.

Nu mai puțin importante sînt și fragmentele ceramice aparținând culturii Glina III din perioada timpurie a bronzului (fig. 2/4—6). Este vorba de vase lucrate dintr-o pastă cu mult nisip și pietricele, ornamentate cu găuri-butoni, briuri crestate și imprimări neregulate așezate sub buza vasului.

¹ De fapt, Corneliu Mateescu a putut surprinde și stratigrafic la Crușovu nu numai stilistic, tranziția de la Vădastra I la Vădastra II, dar sprijinindu-se pe o ceramică excizată într-o tehnică mai avansată (Materiale, III, 1957, p. 106, cu fig. 3/2).

² Ținînd seama de extinderea în stînga Oltului a culturii Vădastra și de prezența ei chiar la Slatina, sintem înclinați a atribui vasul găsit pe « Grădiștea » orașului, tot culturii Vădastra și nu culturii Boian,

cum s-a crezut de alții (C. N. Plopșor și C. Mateescu, în SCIV, VI, 3—4, 1955, p. 401, fig. 6; E. Comșa, în SCIV, VIII, 1—4, 1957, p. 29) Cu toate acestea, pe stînga Oltului, la Ipotești, comuna Coteana, a fost descoperită o ceramică (Muzeul din Slatina, inedită), caracteristică fazei Boian V, identificată în 1956, la Tangiru. Aceasta înseamnă că se va putea stabili în curînd contactul pe teren dintre aria Boian și Vădastra.

Deosebit de bogată în materiale arheologice (ceramică) se dovedește a fi așezarea Verbicioara, care, în bună parte, se distruge în fiecare an din cauza arăturilor și a altor lucrări. Fragmentele ceramice (fig. 2/7—13) sînt făcute dintr-o

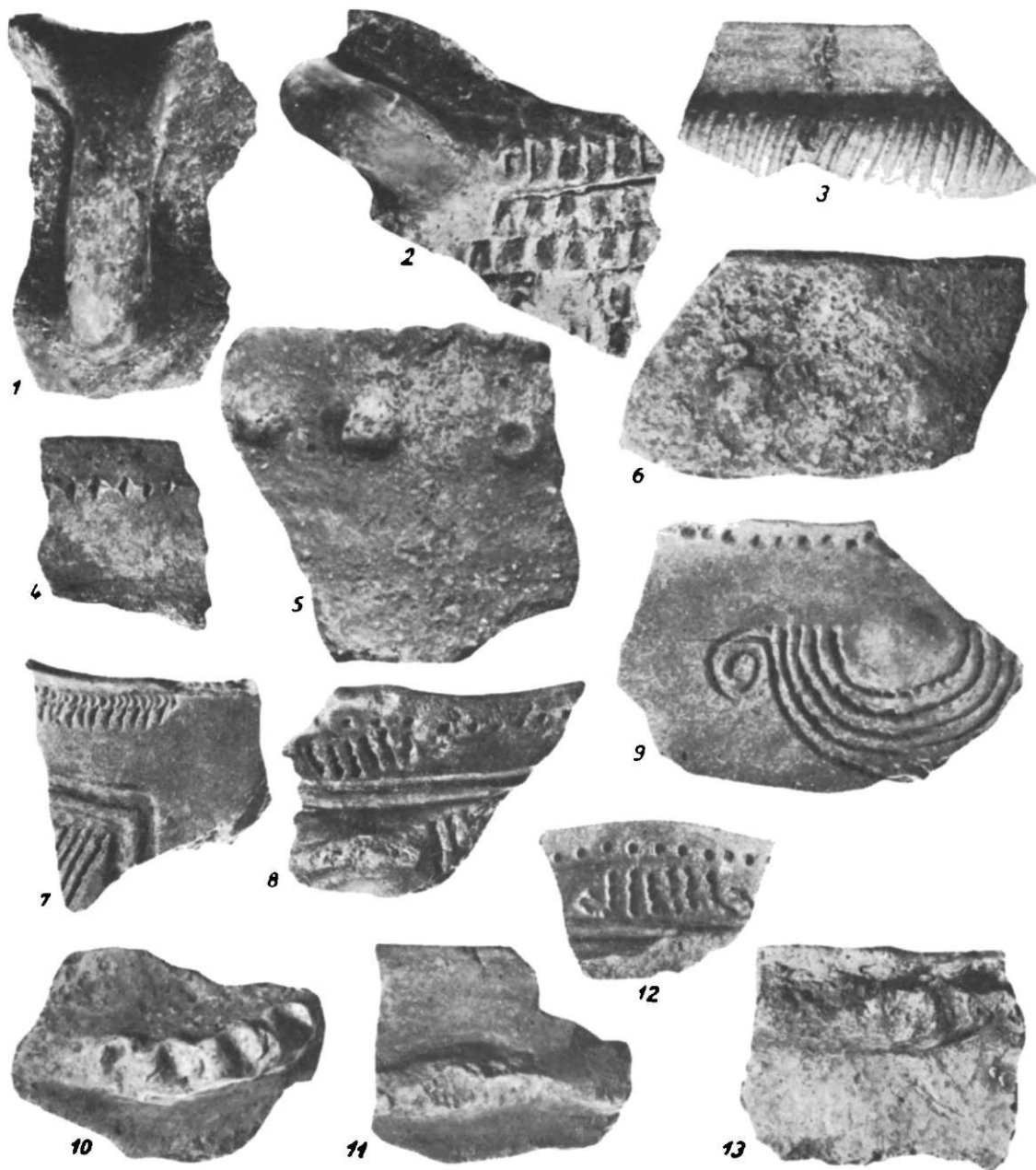

Fig. 2. Slatina. 1—3, fragmente ceramice aparținând culturii neolitice Sălcuța; 4—6, culturii Glină III; 7—13, culturii Verbicioara din epoca bronzului.

pastă fină, amestecată cu nisip fin ca degresant și slip brun-negricios. Ornamentele sînt executate prin linii, din împunsături succesive sau puncte așezate sub buza vasului. Profilele, tehnica pastei și a ornamentării, precum și motivele decorative sînt caracteristice fazei târzii a culturii Verbicioara, cînd înfriurirea culturii Gîrla Mare din valea Dunării a provocat o profundă schimbare în structura culturii

Verbicioara. Din același punct provine și un fragment de picior de cupă (inedit, în Muzeul Slatina) tipic fazei mai târzii a complexului Vattina—Gîrla Mare. Forme similare au apărut în așezarea Verbicioara de la Vlădești, raionul Rîmnicul Vilcea¹.

Trebuie de asemenea amintită și grupa ceramică de uz casnic din pastă cu multe pietricele și ornamentată cu briuri alveolate sau crestate².

2. La circa 200 m spre nord de bariera orașului, pe dreapta șoselei Slatina-Curtișoara, la locul numit Strihareț, se află o așezare în formă de tell mult aplăzizat. Diametrul său la bază este de aproximativ 15 m, iar înălțimea nu trece de 1 m. De aici provin câteva fragmente ceramice, care se găsesc în Muzeul din Slatina și care aparțin culturii Sălcuța (fig. 2/1—3). Caracteristic este un profil de strachină cu buza răsfrîntă spre interior, precum și fragmentul unei ulcele cu două torți (fig. 2/1). Așezarea nu este expusă distrugerii.

Prin descoperirile de la Slatina s-a putut documenta pentru prima dată prezența, la est de Olt, atât a culturii Vădastra, cât și a culturii Sălcuța și a culturii Verbicioara. O altă așezare, aparținînd acestei din urmă culturi, se găsește pe malul stîng al Oltului, la Ipotești, comuna Coteana, r. Slatina.

D. BERCIU și M. BUTOIU

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В ГОРОДЕ СЛАТИНА И ЕГО ОКРЕСТНОСТЯХ

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

1. В северо-восточной части города Слатина, в долине ручья Шипот и на окружающих его возвышенностях, были идентифицированы поселения неолитической эпохи (культуры Вэдастра II; рис. 1), ранней эпохи бронзы (культура Глина III; рис. 2/4—6) и средней и поздней эпохи бронзы (культура Вербичоара; рис. 2/7—13). Впервые было открыто поселение Вэдастра II к востоку от реки Олт. В деревне Ипотешть (село Котяна), на том же левом берегу Олта, Д. Берчу отмечает керамику типа Боян V (неопубликованные материалы Слатинского музея).

2. К северу от города, на шоссе Слатина — Куртишоара, в урочище Стрихарец, было открыто поселение-тегль сэлкуцкой культуры (рис. 2/1—3).

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — Слатина. Фрагменты керамики неолитической культуры Вэдастра II; 1, протобоянский аспект (Боян I).

Рис. 2. — Слатина. 1—3, фрагменты керамики неолитической культуры Сэлкуца; 4—6, культуры Глина III; 7—13, культуры Вербичоара бронзового века.

RECHERCHES ARCHÉOLOGIQUES À SLATINA ET ENVIRONS

RÉSUMÉ

1. — Les auteurs ont identifié, dans le Nord-Est de la ville de Slatina, dans la vallée du ruisseau de Șipot et sur les hauteurs d'alentour, des stations datant de l'époque néolithique

¹ Vezi D. Berciu, P. Purcărescu și P. Roman, in *Materiala*, VII, p. 132, fig. 1/12.

² *Ibidem*, p. 132, fig. 1/1—3.

(civilisation de Vădastra II; fig. 1), de la haute époque de l'âge du bronze (civilisation de Glina III; fig. 2/4—6), de la période moyenne de l'âge du bronze et de sa basse époque (civilisation de Verbicioara: fig. 2/7—13). Ils ont pu, pour la première fois, identifier à l'Est de l'Olt, une station de la civilisation de Vădastra II. A Ipotești (commune de Coteana) — localité située également à l'Est de l'Olt —, D. Berciu a signalé la présence d'une céramique du type Boian V (matériaux inédits déposés au Musée de Slatina).

2. — Au Nord de la ville, au lieu dit Strihareț, situé sur la route Slatina-Curtișoara, se trouve une station, en forme de tell, appartenant à la civilisation de Sălcuța (fig. 2/1—3).

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — Slatina. Fragments céramiques appartenant à la civilisation néolithique de Vădastra II; 1, aspect Proto-Boian (= Boian I).

Fig. 2. — Slatina. Fragments céramiques appartenant: 1—3, à la civilisation néolithique de Sălcuța; 4—6, à la civilisation de Glina III; 7—13, à la civilisation de Verbicioara (âge du bronze).